

Bijlage 2

Resultaten online onderzoek raadsleden en wethouders

**Leegte in het landschap - lokale en regionale media en
politiek-bestuurlijk nieuws**

Amsterdam, 5 januari 2015

Justin de Kleuver
Willemijn Roorda

Inhoud

1	Samenvatting	3
2	Inleiding	5
2.1	Onderzoeksopzet- en verantwoording	5
3	Resultaten	7
3.1	Situaties	7
3.2	Weergave informatie en standpunten door onafhankelijke en lokale media	8
3.3	Gebruik van sociale media	8
3.4	Stellingen	10
4	Kruistabellen	11
4.1	Raadsleden: periode actief	11
4.2	Raadsleden: oppositie of coalitie	11
4.3	Wethouders: periode actief	12
4.4	Wethouders: beleidsvelden zorg, welzijn, decentralisaties en/of jeugd versus overig	13
5	Analyse open antwoorden	14
5.1	Raadsleden	14
5.2	Wethouders	15
Bijlagen		
	Bijlage 1 Achtergrondgegevens	18
	Bijlage 2 Kruistabellen raadsleden	20
	Bijlage 3 Kruistabellen wethouders	26

1 Samenvatting

Eind augustus/begin september 2014 zijn alle wethouders en raadsleden in Nederland uitgenodigd om een online vragenlijst in te vullen over de rol en toegevoegde waarde van lokale en regionale media. Aan die uitnodiging hebben ruim 1.100 raadsleden en bijna 200 wethouders gehoor gegeven. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten:

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn (nog steeds) heel belangrijk

- Slechts een zeer klein deel van zowel wethouders als raadsleden vindt dat de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig heeft voor het zenden van informatie en nieuws over het gemeentelijke beleid.
- Zowel wethouders als raadsleden vinden in ruime meerderheid dat onafhankelijke lokale en regionale media cruciaal zijn voor het goed functioneren van de lokale democratie.
- De toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming leiden niet tot een afname van het belang van onafhankelijke lokale en regionale media, volgens een grote meerderheid van zowel wethouders als raadsleden.
- De helft van de raadsleden en bijna een derde van de wethouders vinden dat de gemeente een groot probleem heeft om informatie over de decentralisaties aan burgers te communiceren. Zowel wethouders als raadsleden vinden in ruime meerderheid dat onafhankelijke lokale en regionale media een belangrijke rol te spelen hebben in deze informatievoorziening en vinden dat de gemeente de media hierbij proactief moet betrekken.

Maar ze vullen hun rol niet altijd goed in

- Iets meer dan een derde van de wethouders en raadsleden vindt de berichtgeving over het gemeentelijk beleid door de onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.
- Het is opvallend dat zowel wethouders als raadsleden vooral een positief oordeel hebben over de berichtgeving van de lokale omroep en de huis-aan-huisbladen / het lokale nieuwsblad. Het regionale dagblad en de regionale omroep worden (veel) minder goed beoordeeld. Het oordeel over de websites en weblogs van particulieren is het minst positief.
- Wethouders en raadsleden hebben behoefte aan media die zich:
  - onafhankelijker en kritischer opstellen;
  - meer informierend en objectief berichten;
  - actiever en meer betrokken zijn bij de lokale politiek;
  - meer duiding en achtergronden bieden.

Sociale media zijn bezig aan een bescheiden opmars

- Ongeveer een derde van de raadsleden en wethouders ziet een afname van de rol van onafhankelijke lokale en regionale media ten faveure van sociale media.
- Wethouders en raadsleden zitten in grote meerderheid op twitter en in iets minder grote meerderheid op facebook, terwijl een minderheid weblogs bijhoudt.
- Sociale media worden door raadsleden vooral gebruikt om hun standpunten naar buiten te brengen, en door wethouders vooral om mensen te laten weten wat ze aan het doen zijn.

- De frequentie van het posten van berichten loopt sterk uiteen. Zo'n 10 tot 15% van de wethouders en raadsleden post meerdere keren per dag terwijl zo'n 20% het beperkt tot twee of drie keer per maand.

Hoe de gewenste toekomst gerealiseerd moet worden is onduidelijk

- Hoewel raadsleden en wethouders een duidelijk (ideaal)beeld hebben van de manier waarop de media hun rol zouden moeten invullen (onafhankelijk, informerend, actief en duidelijk) is de vorm die dat moet krijgen hen onduidelijk. Meest genoemd is een versterking van samenwerking en integratie in een cross-mediale nieuwsvoorziening.
- Een aantal wethouders en raadsleden problematiseert het vraagstuk: om de door hen gewenste rol te kunnen spelen is kwaliteitsjournalistiek nodig die tijdsintensief en kostbaar is terwijl de realiteit eerder een voortschrijdende marginalisering is van de lokale en regionale media.
- Over de rol die de gemeente zou kunnen spelen in facilitering of ondersteuning van de onafhankelijke media rept slechts een enkele respondent, en dan nog zeer behoedzaam. Meer respondenten (vooral raadsleden) vinden dat, om onafhankelijk te kunnen zijn media helemaal geen financiële ondersteuning van gemeenten zouden moeten krijgen.

2 Inleiding

In het kader van het onderzoek 'lokale en regionale media en politiek-bestuurlijk nieuws' hebben wij wethouders en raadsleden gevraagd naar hun mening over de rol en toegevoegde waarde van lokale en regionale media, de frequentie van contacten met de lokale en regionale media en het doel en de frequentie van hun inzet van sociale media.

2.1 Onderzoeksofzet- en verantwoording

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van twee vragenlijsten, één voor wethouders en één voor gemeenteraadsleden. Deze vragenlijsten zijn afgestemd met de begeleidingscommissie van het onderzoek 'lokale en regionale media en politiek-bestuurlijk nieuws', de VNG en het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. De vragenlijsten zijn geprogrammeerd in de online enquête-tool Survey Monkey en verstuurd door de VNG aan hun mailadressenbestand van alle wethouders en alle raadsleden in Nederland. De vragenlijst voor raadsleden heeft open gestaan in de periode 29 augustus tot en met 10 september 2014, de vragenlijst voor wethouders in de periode 2 september tot en met 17 september. Aan de wethouders is één reminder verstuurd met als doel de respons te verhogen.

Respons en betrouwbaarheid

In totaal werden 9.090 raadsleden benaderd met de vraag of zij wilden deelnemen aan de enquête. 1.131 raadsleden gaven gehoor aan deze oproep. Omdat 84 raadsleden slechts een beperkt deel van de vragen beantwoordden, zijn zij niet meegenomen in de analyse. De resultaten in deze rapportage zijn gebaseerd op de resulterende 1.047 raadsleden (11,5% van de uitgenodigde raadsleden). Dat leidt tot een betrouwbaarheid van 97%, waarmee het (gebruikelijke) 95% betrouwbaarheidsniveau¹ wordt gehaald.

In totaal werden 1.476 wethouders benaderd met de vraag of zij wilden deelnemen aan de enquête. 198 wethouders gaven gehoor aan deze oproep. Omdat 12 wethouders slechts een beperkt deel van de vragen beantwoordden, zijn zij niet meegenomen in de analyse. De resultaten in deze rapportage zijn gebaseerd op de resulterende 186 wethouders (12,6% van de uitgenodigde wethouders). Dat leidt tot een betrouwbaarheid van 93%, waarmee het 95% betrouwbaarheidsniveau net niet wordt gehaald.

Representativiteit

Spreiding over provincies

Als we de respons per provincie vergelijken met het aantal inwoners per provincie (het aantal wethouders en raadsleden is afhankelijk van de inwoneraantallen van gemeenten) dan is het beeld

Noot 1 Een betrouwbaarheid van 95% is gebruikelijk. Dit betekent dat je, wanneer je 100 keer dit onderzoek zou uitvoeren in 95 gevallen juist zit met deze generalisatie (dus op basis van de antwoorden van de respondenten generaliseren naar de gehele populatie waar ze uit afkomstig zijn) en in 5 gevallen niet. Bij de wethouders behalen we de 95% net niet, maar met 93% zitten we wel in de buurt.

representatief (zie tabel B1.5 in de bijlagen). Alleen reageerden minder wethouders in Noord-Holland en meer wethouders uit Noord-Brabant.

Spreiding over gemeentegrootte

Als we de respons per categorie inwoneraantallen vergelijken met het aantal gemeenten per categorie inwoneraantallen dan is het beeld redelijk representatief (zie tabel B1.4 in de bijlagen). Er reageerden meer wethouders en raadsleden uit gemeenten met inwoneraantal tussen de 20.000 en 50.000 dan op basis van het aantal gemeenten in die categorie verwacht zou mogen worden. Daarnaast reageerden minder raadsleden uit gemeenten tot 20.000 en meer raadsleden uit gemeenten met meer dan 100.000 inwoners.

Nieuwe versus oude raadsleden en wethouders

Uit de vragenlijst blijkt dat 41% van de raadsleden die reageerden minder dan een jaar actief is (zie tabel B1.1). Hoewel er geen exacte (en vergelijkbare) landelijke cijfers zijn schat de Nederlandse Vereniging van Raadsleden dat de helft van de 8.400 na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 geïnstalleerde raadsleden nieuw is. Dat komt overeen met 46% van het totaal aantal raadsleden. Het aantal wethouders dat reageerde dat minder dan een jaar actief is, is 45%. Uit onderzoek van Binnenlands Bestuur blijkt dat 51% van de in 2014 na de collegeonderhandelingen aangetreden wethouders nieuw is. Er is dus een aantal goede indicaties voor representativiteit.

Coalitie versus oppositie

Van de raadsleden die aan de vragenlijst meededen behoort 43% tot de oppositie en 57% tot de coalitie (zie tabel B1.2). Er zijn geen landelijke cijfers bekend over zetelverdelingen van de coalitie /oppositie, maar gegeven het feit dat de coalitie meestal op een zekere meerderheid wil steunen valt aan te nemen dat de gevonden verdeling in de enquête representatief is.

Portefeuilleverdeling

In tabel B1.3 (zie bijlage) is aangegeven welk percentage wethouders een bepaalde portefeuille bekleedt. Er zijn geen landelijke cijfers bekend van portefeuilleverdelingen. We kunnen dus niet vaststellen of de respons op dit onderdeel representatief is.

3 Resultaten

3.1 Situaties

Aan de respondenten zijn de volgende situaties voorgelegd met de vraag of zij konden aangeven hoe vaak deze situaties gemiddeld voorkomen.

Situatie 1

Een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benadert u (al dan niet via uw partij of de griffier/al dan niet via de afdeling communicatie) voor een interview of een reactie. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Tabel 3.1 Mate waarin situatie 1 voorkomt (in procenten)

	Raadsleden (n=1.047)	Wethouders (n=186)
Eén of meerdere keren per week	2	23
Eén tot vier keer per maand	15	38
Eén tot twaalf keer per jaar	54	34
Minder dan één keer per jaar	18	3
Nooit	11	2
Totaal	100	100

Situatie 2

U benadert zelf (al dan niet via uw partij of de griffier/al dan niet via de afdeling communicatie) een journalist van onafhankelijke of regionale media om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Tabel 3.2 Mate waarin situatie 2 voorkomt (in procenten)

	Raadsleden (n=1.047)	Wethouders (n=186)
Eén of meerdere keren per week	2	15
Eén tot vier keer per maand	19	24
Eén tot twaalf keer per jaar	56	49
Minder dan één keer per jaar	12	10
Nooit	11	2
Totaal	100	100

De wethouders geven vaker dan de raadsleden aan dat zij door een journalist van onafhankelijke of regionale media worden benaderd, of dat zij zelf een journalist benaderen om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Van de wethouders geeft 61% aan dat zij één keer per maand of vaker door een journalist worden benaderd, bij de raadsleden ligt dit percentage op 17%. Als het gaat om het zelf benaderen van een journalist, geeft 39% van de wethouders aan dat zij dit één keer per maand of vaker doet, terwijl dit percentage bij de raadsleden op 21% ligt.

3.2 Weergave informatie en standpunten door onafhankelijke en lokale media

Tabel 3.3 Hoe geven media uw informatie en standpunten weer (in procenten)²

Oordeel	Raadsleden				Wethouders			
	Goed	Gemiddeld	Slecht	n	Goed	Gemiddeld	Slecht	n
Regionaal dagblad	27	52	21	987	24	59	17	184
Huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad	34	47	19	1.012	42	50	8	184
Regionale omroep	21	53	26	726	31	54	15	156
Lokale omroep	35	49	16	801	51	41	8	150
Websites en weblogs van particulieren	15	54	31	690	9	47	44	138

De raadsleden en de wethouders zijn het meest tevreden over de weergave van hun informatie en standpunten door de lokale omroep en het huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad: 35% van de raadsleden beoordeelt de weergave door de lokale omroep als goed. Bij de wethouders ligt dit percentage op 51%. 34% van de raadsleden beoordeelt de weergave door het huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad als goed. Dit percentage ligt bij de wethouders op 42%.

De raadsleden en de wethouders zijn het minst tevreden over de weergave door websites en weblogs van particulieren: 31% van de raadsleden en 44% van de wethouders beoordeelt deze weergave als slecht.

3.3 Gebruik van sociale media

Van de raadsleden maakt 80% (837 respondenten) bij het uitoefenen van de functie wel eens gebruik van sociale media. Bij de wethouders ligt dit percentage op 78% (146 respondenten). Aan degenen die aangaven hier wel eens gebruik van te maken, is gevraagd naar welke sociale media zij precies inzetten bij het uitoefenen van hun functie, hoe vaak zij gemiddeld een bericht plaatsen op sociale media en wat hun voornaamste redenen zijn voor het gebruik van sociale media.

Tabel 3.4 Soort sociale media dat wel eens ingezet wordt bij het uitoefenen van de functie (in procenten)³

	Raadsleden (n=837)	Wethouders (n=146)
Facebook	73	61
Twitter	80	84
Weblog	26	14
Andere sociale media	20	16

Twitter en Facebook worden het vaakst gebruikt door de respondenten: 80% van de raadsleden geeft aan Twitter te gebruiken, tegenover 84% van de wethouders. 73% van de raadsleden geeft aan Facebook te gebruiken. Bij de wethouders ligt dit percentage lager, namelijk op 61%.

Noot 2 Bij deze vraag is de antwoordcategorie 'niet van toepassing' buiten beschouwing gelaten. In de kolom **n** staat het aantal respondenten waar de percentages betrekking op hebben.

Noot 3 Respondenten konden bij deze vraag meerdere antwoorden kiezen.

Tabel 3.5 Mate waarin berichten geplaatst worden op sociale media (in procenten)

	Raadsleden (n=837)	Wethouders (n=146)
Meerdere keren per dag	13	11
Eén keer per dag	10	15
Twee tot zes keer per week	23	35
Eén keer per week	18	15
Twee tot drie keer per maand	22	18
Eén keer per maand of minder	14	6
Totaal	100	100

Ongeveer een kwart van zowel de raadsleden als de wethouders geeft aan dat zij veelvuldig (één keer per dag of vaker) berichten plaatst op sociale media.

Sporadisch berichten plaatsen op sociale media (één keer per maand of minder) komt bij de raadsleden vaker voor dan bij de wethouders.

Tabel 3.6 'Ik gebruik sociale media vooral om ... (in procenten)⁴

	Raads- leden (n=837)	Wet- houders (n=146)
... mijn standpunten naar buiten te brengen.'	42	19
... mensen te informeren over ontwikkelingen in de gemeenteraad/over het beleid van het gemeentebestuur.'	37	27
... mensen te laten weten wat ik aan het doen ben.'	30	48
... snel mensen te bereiken.'	18	18
... aandacht te vestigen op een aspect dat te weinig in de media is geweest.'	17	24
... zelf het nieuwsmoment te bepalen.'	13	12
... debat te stimuleren.'	11	8
... mensen te inspireren.'	10	23
... tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media.'	7	6
... meningen te peilen.'	6	3
... een andere reden.'	4	6

De raadsleden gebruiken sociale media vooral om hun standpunten naar buiten te brengen (42%) en om mensen te informeren over ontwikkelingen in de gemeenteraad (37%).

De wethouders gebruiken sociale media vooral om mensen te laten weten wat zij aan het doen zijn: bijna de helft van de ondervraagde wethouders geeft aan sociale media om deze reden te gebruiken.

Noot 4 Bij deze vraag konden respondenten maximaal twee opties aanvinken.

3.4 Stellingen

We hebben de respondenten een aantal stellingen voorgelegd en gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de stellingen.⁵

Tabel 3.7 Percentage respondenten dat het eens is met de stelling (in procenten)

	Raadsleden		Wethouders	
	%	n	%	n
Gemeentelijke informatie- en nieuwsvoorziening				
Voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig.	7	1.046	8	185
Het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente.	36	1.042	23	185
Gemeenteraad en college B&W				
De gemeenteraad heeft onafhankelijke lokale en regionale media meer nodig dan het college van B&W.	44	1.038	n.v.t.	n.v.t.
De standpunten van raadsfracties komen veel minder in de onafhankelijke lokale en regionale media dan de standpunten van het college van B&W.	52	1.039	n.v.t.	n.v.t.
De gemeentelijke communicatiemiddelen komen vooral ten goede aan het college van B&W en niet aan de gemeenteraad.	67	1.039	n.v.t.	n.v.t.
Belang onafhankelijke lokale en regionale media				
In mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.	36	1.034	35	184
In mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.	40	1.034	59	184
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie.	79	1.033	72	184
Afname belang onafhankelijke en regionale media				
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening.	26	1.027	35	182
De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media.	33	1.025	37	183
Door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden.	10	1.027	17	184
Nieuwe gemeentelijke taken				
De gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.	54	1.027	30	181
Onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.	79	1.027	75	182
De gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.	83	1.026	82	182

Noot 5 Bij de analyse van de resultaten op de stellingen is de antwoordcategorie 'niet van toepassing' buiten beschouwing gelaten. In kolom n staat het aantal respondenten waar de percentages betrekking op hebben.

4 Kruistabellen

Bij de raadsleden is bekeken of het uitmaakt of zij:

- kort (minder dan 1 jaar) of lang (1 jaar of langer) actief zijn;
- tot de oppositie of de coalitie behoren.

Bij de wethouders is bekeken of:

- het uitmaakt of wethouders minder dan 1 jaar of 1 jaar of langer actief zijn;
- de antwoorden van wethouders die de portefeuilles zorg, welzijn, decentralisaties en/of jeugd in hun portefeuille hebben verschillen van de antwoorden van wethouders van andere beleidsp portefeuilles.

In de bijlage staan de resultaten van deze analyses in kruistabellen. De belangrijkste resultaten uit deze bijlage worden hieronder genoemd.

4.1 Raadsleden: periode actief

Vergeleken met raadsleden die lang actief zijn, geldt voor raadsleden die kort actief zijn dat zij:

- minder vaak worden benaderd door een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media;
- zelf minder vaak een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benaderen;
- iets vaker sociale media gebruiken;
- sociale media vaker gebruiken om te laten weten wat ze aan het doen zijn;
- het minder vaak eens met de stellingen:
  - de gemeenteraad heeft onafhankelijke lokale en regionale media meer nodig dan het college van B&W;
  - de standpunten van raadsfracties komen veel minder in de onafhankelijke lokale en regionale media dan de standpunten van het college van B&W;
  - de gemeentelijke communicatiemiddelen komen vooral ten goede aan het college van B&W en niet aan de gemeenteraad.

4.2 Raadsleden: oppositie of coalitie

Vergeleken met raadsleden die tot de oppositie behoren, geldt voor raadsleden die tot de coalitie behoren dat zij:

- minder vaak worden benaderd door een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media;
- zelf minder vaak een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benaderen;
- iets minder vaak twitteren;
- minder vaak berichten plaatsen op sociale media;
- sociale media vaker gebruiken om mensen te informeren over ontwikkelingen in de gemeenteraad en minder vaak om hun standpunten naar buiten te brengen;

- het minder vaak eens zijn met de stellingen:
  - het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente;
  - de gemeenteraad heeft onafhankelijke lokale en regionale media meer nodig dan het college van B&W;
  - de standpunten van raadsfracties komen veel minder in de onafhankelijke lokale en regionale media dan de standpunten van het college van B&W;
  - de gemeentelijke communicatiemiddelen komen vooral ten goede aan het college van B&W en niet aan de gemeenteraad;
  - de gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren;
- het vaker eens zijn met de stellingen:
  - in mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende;
  - in mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.

4.3 Wethouders: periode actief

Vergeleken met wethouders die lang actief zijn, geldt voor wethouders die kort actief zijn dat zij:

- vaker een positief oordeel hebben over de weergave van informatie en standpunten op websites en weblogs van particulieren;
- vaker veelvuldig (één of meerdere keren per dag) berichten plaatsen op sociale media;
- vaker sociale media gebruiken om tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media, om debat te stimuleren en om zelf het nieuwsmoment te bepalen;
- het minder vaak eens zijn met de stellingen:
  - in mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media;
  - onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening;
  - door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden;
  - onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.
- het vaker eens zijn met de stelling:
  - de gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.

4.4 Wethouders: beleidsvelden zorg, welzijn, decentralisaties en/of jeugd versus overig

Vergeleken met wethouders die 'overige beleidsvelden' in hun portefeuille hebben, geldt voor wethouders met de beleidsvelden zorg, welzijn, decentralisaties en/of jeugd in hun portefeuille dat zij:

- vaker veelvuldig (één keer per maand of vaker) benaderd worden door een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media;
- vaker sociale media gebruiken om mensen te laten weten wat zij aan het doen zijn, om meningen te peilen en om mensen te inspireren;
- minder vaak sociale media gebruiken om een tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media, om hun standpunten naar buiten te brengen en om zelf het nieuwsmoment te bepalen;
- het minder vaak eens zijn met de stelling:
  - voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig;
- het vaker eens zijn met de stellingen:
  - onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie;
  - door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden;
  - onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken;
  - de gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.

5 Analyse open antwoorden

In dit hoofdstuk presenteren we het resultaat van de analyse van de open antwoorden op de vraag 'hoe ziet u de toekomst van de lokale en regionale media?'.

5.1 Raadsleden

In de antwoorden van raadsleden (n=722⁶) op de vraag hoe zij de toekomst van de onafhankelijke lokale en regionale media zien, komt een aantal behoeften duidelijk naar voren.

- 1 **Actieve media.** De eerste en meeste genoemde behoefte van raadsleden (49%) is de behoefte aan media die actief betrokken zijn bij de lokale politiek, die raadsvergaderingen bezoeken en daar verslag van doen. De behoefte komt onder meer voort uit een ervaren gemis aan (voldoende) berichtgeving over hun gemeente in onafhankelijke lokale en regionale media, het gebrek aan zichtbaarheid en betrokkenheid van journalisten en onvrede over het 'klakkeloos' overnemen van persberichten.
- 2 **Onafhankelijke en kritische media.** De tweede behoefte (35%) is de behoefte aan werkelijk onafhankelijke media. Te vaak, geven raadsleden aan, laten media hun oor hangen naar bepaalde politieke partijen, naar het college of laten ze zich voor het karretje spannen van ontevreden burgers. Als je onafhankelijke media hebt, is ook een voorwaarde geschapen voor kritische media. Verschillende raadsleden (3%) vinden dat mediasubsidies van de gemeente, en daar vallen ook de advertentie-uitgaven voor de gemeentepagina in het huis-aan-huisblad onder, afbreuk doen aan de kritische opstelling van de media.
- 3 **Informerende en objectieve media.** De derde behoefte (28%) is aan een meer informerende media, in tegenstelling tot media die op zoek zijn naar incidenten en die tegenstellingen kunstmatig uitvergroten. Informerende media zijn neutraal van toon, hebben niet bij voorbaat een stelling ingenomen en berichten waarheidsgetrouw. Dat verslag moet evenwichtig zijn. Alle standpunten, ook die van de oppositie en de kleine partijen moeten aandacht krijgen. Daarnaast willen verschillende raadsleden (8%) media die zich opstellen als een partner van raad en college en vanuit een positieve grondhouding werken. Samenwerking en vertrouwen zijn woorden die ze gebruiken, en daar past ook hoor en wederhoor bij. Informatie en objectiviteit zijn in het bijzonder nodig bij de decentralisaties, vindt een aantal raadsleden (2%).
- 4 **Duidende media.** Een vierde behoefte (19%) is aan media die meer de tijd nemen voor een onderwerp. Het moet gaan om duiding, verdieping, het in perspectief plaatsen van een onderwerp om zodoende de waan van de dag te overstijgen. Kritiek is er op media die klakkeloos berichten overnemen en bewondering voor journalisten die politiek-bestuurlijke ontwikkelingen kunnen vertalen en daar goed over kunnen verhalen.

Over hoe dat alles gerealiseerd moet worden zijn de raadsleden minder uitgesproken. Een aantal (5%) heeft oog voor magere financiële positie van veel media en de concurrentie van bijvoorbeeld sociale media als bron van informatie. Bundeling van lokale en regionale media wordt een aantal

Noot 6 Uit de open antwoorden van de raadsleden hebben we een aselechte steekproef getrokken van 20%.

keer als oplossing genoemd (3%). Een aantal raadsleden (7%) ziet wat in de versterking van de cross-mediale nieuwsvoorziening, een enkeling denkt juist dat een papieren krant nog echt een onderscheidend medium kan zijn. Verschillende raadsleden willen meer aandacht voor en betrokkenheid van burgers (7%). Ze hebben het onder meer over meer aandacht voor de consequenties van beleid voor burgers, meer ruimte voor burgerjournalistiek en media die een platform bieden voor de opvattingen van burgers, raadsleden en andere betrokkenen, eventueel aangevuld met redactionele artikelen.

5.2 Wethouders

De open antwoorden van de wethouders (n=129) op de vraag hoe zij de toekomst van de onafhankelijke lokale en regionale media zien, lijken voor een belangrijk deel op die van de raadsleden. Op een aantal punten is er ook verschil: de volgorde van belangrijkheid van behoeften en de nuance en het detail van de antwoorden.

- 1 **Informerende en objectieve media.** De meeste genoemde behoefte van wethouders (36%) is de behoefte aan een informerende en objectieve media. Informerende media zijn vrij van politieke kleur, berichten neutraal en staan open voor alle gezichtspunten. Ze geven geen meningen maar presenteren de verschillende invalshoeken opdat burgers zelf hun mening kunnen vormen. Juist dat geeft burgerbetrokkenheid. Daarnaast vinden verscheidene wethouders (11%) dat de standpunten van burgers – ook lager-opgeleiden – meer in de media mogen komen en dat meer aansluiting mag worden gezocht bij de leefwereld van burgers, daar waar het beleid zijn uitwerking krijgt. Andere wethouders (5%) vinden dat toon en inhoud van de media over het gemeentelijk beleid positiever en constructiever kunnen.
- 2 **Onafhankelijke en kritische media.** De tweede behoefte van wethouders (34%) is de behoefte aan een onafhankelijke media, die, mede door hun onafhankelijke positie, een kritische rol kunnen vervullen. Die kritische rol uit zich in een controlerende en toetsende journalistiek. Die moet wel gepaard gaan met grotere zorgvuldigheid: hoor- en wederhoor moeten vaker worden toegepast.
- 3 **Duidende media.** Veel wethouders (23%) willen media die meer achtergronden brengen, onderwerpen van een context voorzien, met meer aandacht voor nuance. Dus geen snel nieuws en geen hypes. Een deel van de wethouders (3%) hoeft het korte, feitelijke nieuws ook niet meer te vernemen via de lokale en regionale media, want dat bereikt hen wel via andere kanalen.
- 4 **Actieve media.** De behoefte aan een actieve media wordt minder vaak genoemd door wethouders (13%) als door raadsleden. Dat komt doordat wethouders minder vaak melding maken van het gemis aan journalisten bij raadsvergaderingen. Op een ander aspect zijn ze het in even grote mate eens: de behoefte aan betrokken lokale en regionale media die zich dagelijks bezig houden met lokaal en regionaal nieuws. Daar past minder aandacht bij voor landelijk nieuws. Daarnaast moet er aandacht zijn voor alle gemeenten, niet alleen de grote. Een aantal wethouders (2%) ziet media als belangrijke schakel in het verbinden van burgers met de overheid. Burgerparticipatie en lokale media gaan hand in hand: de ene versterkt de andere.

Wethouders hebben, net als raadsleden, een paar ideeën over hoe je deze zaken kunt bereiken. Een aantal wethouders (9%) is zich ervan bewust dat hun behoefte kwaliteitsjournalistiek impliceert

met goed-opgeleide en goedbetaalde journalisten, en dat dit nog niet zo makkelijk te realiseren is. Een enkele wethouder oppert voorzichtig dat de lokale en regionale media hierin gefaciliteerd moeten worden, zonder te benoemen wie dan precies moet faciliteren. Andere wethouders (9%) zien het somber in: het commerciële, oppervlakkige en minder onafhankelijke pad ligt voor de lokale en regionale media in het verschiet en anders wel voortgaande marginalisering. De cross-mediale nieuwsvoorziening wordt verschillende malen genoemd (10%) als manier die nog beter kan worden ingevuld, waarbij een enkele wethouder de krant doodverklaart en een andere het belang van de krant voor vooral ouderen benadrukt. Een deel van de wethouders (7%) stelt dat de lokale en regionale media door moeten gaan op dezelfde voet of dat de vorm eigenlijk niet uitmaakt. Media die fungeren als platform voor de uitwisseling tussen burgers en overheid wordt ook een paar keer genoemd door de wethouders (2%), vooral omdat zij de stem van burgers missen.

Samengevat: raadsleden en wethouders hebben duidelijke en soortgelijke ideeën over de manier waarop onafhankelijke lokale en regionale media hun rol zouden moeten invullen. Hoe dat in praktische zin bereikt moet worden is nog de vraag.

Bijlagen

Bijlage 1 Achtergrondgegevens

Tabel B1.1 Aantal jaren actief (in procenten)

	Raadsleden (n=1.021)	Wethouders (n=175)
Minder dan 1 jaar	41	45
1 tot en met 4 jaar	7	10
Meer dan 4 jaar	52	45
Totaal	100	100

Tabel B1.2 Alleen raadsleden: coalitie of oppositie (in procenten)

	Raadsleden (1.021)
Coalitie	57
Oppositie	43
Totaal	100

Tabel B1.3 Alleen wethouders: beleidsveld(en) in portefeuille (in procenten)⁷

	Wethouders (n=186)
Zorg	29
Welzijn	26
Decentralisaties	38
Jeugd	27
Onderwijs	24
Sport	27
Cultuur	26
Ruimtelijke ordening/ontwikkeling	24
Openbare ruimte	29
Duurzaamheid/milieu	23
Economie	23
Werk en inkomen	25
Financiën	27
Communicatie	11
Andere	43

Noot 7 Bij deze vraag konden respondenten meerdere opties aanvinken.

Tabel B1.4 Aantal inwoners (in procenten)

	Raadsleden (n=1.019)	Wethouders (n=168)	Ter vergelijking: % gemeenten per categorie
Tot 20.000 inwoners	22	32	35
20.000 tot 50.000 inwoners	47	47	37
50.000 tot 100.000 inwoners	18	15	12
100.000 inwoners of meer	13	6	6
Totaal	100	100	100

Tabel B1.5 Provincie (in procenten)

	Raadsleden (n=1.015)	Wethouders (n=168)	Ter vergelijking: % inwoners per provincie 2014
Drenthe	4	5	3
Flevoland	2	1	2
Friesland	4	6	4
Gelderland	14	14	12
Groningen	3	5	3
Limburg	8	13	7
Noord-Holland	15	8	16
Noord-Brabant	13	13	15
Overijssel	7	7	7
Utrecht	8	7	7
Zeeland	3	3	2
Zuid-Holland	19	18	21
Totaal	100	100	100

Bijlage 2 Kruistabellen raadsleden

Raadsleden: Aantal jaren actief

	Minder dan 1 jaar actief als raadslid	1 jaar of langer actief als raadslid	Totaal
Situatie 1⁸ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	1	3	2
Eén tot vier keer per maand	9	19	15
Eén tot twaalf keer per jaar	52	55	54
Minder dan één keer per jaar	19	18	18
Nooit	19	5	11
Situatie 2⁹ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	2	3	2
Eén tot vier keer per maand	16	20	18
Eén tot twaalf keer per jaar	52	60	57
Minder dan één keer per jaar	14	11	13
Nooit	16	6	10
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed			
Regionaal dagblad	28	28	27
Huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad	36	32	34
Regionale omroep	19	22	21
Lokale omroep	33	36	35
Websites en weblogs van particulieren	18	14	15
Maakt wel eens gebruik van sociale media			
Ja	83	78	80
Nee	17	22	20
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed¹⁰			
Facebook	76	70	73
Twitter	81	78	80
Weblog	26	27	26
Andere sociale media	23	19	20
Hoe vaak plaatst u gemiddeld een bericht op sociale media¹¹			

Noot 8 Een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benadert u 32(al dan niet via uw partij of de griffier) voor een interview of een reactie. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 9 U benadert zelf (al dan niet via uw partij of de griffier) een journalist van onafhankelijke of regionale media om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 10 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Noot 11 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Meerdere keren per dag	13	12	13
Eén keer per dag	8	11	10
Twee tot zes keer per week	21	25	23
Eén keer per week	21	17	18
Twee tot drie keer per maand	21	22	22
Eén keer per maand of minder	16	13	14
Ik gebruik sociale media om...¹²			
... mensen te laten weten wat ik aan het doen ben.'	36	26	30
... mensen te informeren over ontwikkelingen in de gemeenteraad.'	38	37	37
... aandacht te vestigen op een aspect dat te weinig in de media is geweest.'	17	17	17
... tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media.'	4	8	7
... meningen te peilen.'	7	5	6
... debat te stimuleren.'	11	11	11
... mijn standpunten naar buiten te brengen.'	40	43	42
... mensen te inspireren.'	10	9	10
... snel mensen te bereiken.'	17	18	18
... zelf het nieuwsmoment te bepalen.'	9	16	13
... een andere reden.'	4	4	4
Stellingen			
Gemeentelijke informatie- en nieuwsvoorziening			
Voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig.	7	7	7
Het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente.	38	36	36
Gemeenteraad en college B&W			
De gemeenteraad heeft onafhankelijke lokale en regionale media meer nodig dan het college van B&W.	39	51	44
De standpunten van raadsfracties komen veel minder in de onafhankelijke lokale en regionale media dan de standpunten van het college van B&W.	44	60	40
De gemeentelijke communicatiemiddelen komen vooral ten goede aan het college van B&W en niet aan de gemeenteraad.	64	73	79
Belang onafhankelijke lokale en regionale media			
In mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.	37	36	36
In mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.	45	38	40

Noot 12 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie.	79	82	79
Afname belang onafhankelijke en regionale media			
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening.	24	31	26
De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media.	37	36	33
Door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden.	9	12	10
Nieuwe gemeentelijke taken			
De gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.	57	57	54
Onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.	81	79	79
De gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.	85	83	83
Coalitie of oppositie			
Coalitie	63	53	57
Oppositie	37	47	43
Aantal inwoners			
Tot 20.000 inwoners	19	19	22
20.000 tot 50.000 inwoners	45	50	47
50.000 tot 100.000 inwoners	21	15	18
100.000 inwoners of meer	15	16	13
Provincie			
Drenthe	4	3	4
Flevoland	2	2	2
Friesland	4	3	4
Gelderland	13	15	14
Groningen	3	4	3
Limburg	8	6	8
Noord-Holland	14	15	15
Noord-Brabant	12	15	13
Overijssel	6	8	7
Utrecht	9	8	8
Zeeland	4	2	3
Zuid-Holland	21	19	19

Raadsleden: Oppositie/coalitie

	Coalitie	Oppositie	Totaal
Situatie 1¹³ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	2	3	2
Eén tot vier keer per maand	13	17	15
Eén tot twaalf keer per jaar	53	56	54
Minder dan één keer per jaar	21	13	18
Nooit	11	11	11
Situatie 2¹⁴ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	2	3	2
Eén tot vier keer per maand	16	21	18
Eén tot twaalf keer per jaar	55	58	57
Minder dan één keer per jaar	15	10	13
Nooit	12	8	10
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed			
Regionaal dagblad	25	31	27
Huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad	32	36	34
Regionale omroep	17	26	21
Lokale omroep	35	34	35
Websites en weblogs van particulieren	14	18	15
Maakt wel eens gebruik van sociale media			
Ja	80	80	80
Nee	20	20	20
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed¹⁵			
Facebook	71	74	73
Twitter	77	83	80
Weblog	24	30	26
Andere sociale media	22	19	20
Hoe vaak plaatst u gemiddeld een bericht op sociale media¹⁶			
Meerdere keren per dag	10	16	13
Eén keer per dag	9	12	10
Twee tot zes keer per week	22	24	23
Eén keer per week	19	18	18
Twee tot drie keer per maand	24	18	22
Eén keer per maand of minder	16	12	14
Ik gebruik sociale media om...¹⁷			
... mensen te laten weten wat ik aan het doen ben.'	33	26	30

Noot 13 Een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benadert u (al dan niet via uw partij of de griffier) voor een interview of een reactie. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 14 U benadert zelf (al dan niet via uw partij of de griffier) een journalist van onafhankelijke of regionale media om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 15 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Noot 16 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Noot 17 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

... mensen te informeren over ontwikkelingen in de gemeenteraad.'	41	32	37
... aandacht te vestigen op een aspect dat te weinig in de media is geweest.'	15	19	17
... tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media.'	6	7	7
... meningen te peilen.'	6	5	6
... debat te stimuleren.'	10	13	11
... mijn standpunten naar buiten te brengen.'	38	47	42
... mensen te inspireren.'	9	11	10
... snel mensen te bereiken.'	20	14	18
... zelf het nieuwsmoment te bepalen.'	12	15	13
... een andere reden.'	3	4	4
Stellingen			
Gemeentelijke informatie- en nieuwsvoorziening			
Voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig.	7	7	7
Het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente.	29	45	36
Gemeenteraad en college B&W			
De gemeenteraad heeft onafhankelijke lokale en regionale media meer nodig dan het college van B&W.	36	56	44
De standpunten van raadsfracties komen veel minder in de onafhankelijke lokale en regionale media dan de standpunten van het college van B&W.	46	61	40
De gemeentelijke communicatiemiddelen komen vooral ten goede aan het college van B&W en niet aan de gemeenteraad.	60	77	79
Belang onafhankelijke lokale en regionale media			
In mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.	41	30	36
In mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.	47	31	40
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie.	77	85	79
Afname belang onafhankelijke en regionale media			
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening.	25	28	26
De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media.	33	34	33
Door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden.	11	9	10
Nieuwe gemeentelijke taken			

De gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.	49	63	54
Onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.	79	83	79
De gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.	85	85	83
Aantal jaren actief			
Minder dan 1 jaar	45	36	41
1 jaar of meer	55	64	59
Aantal inwoners			
Tot 20.000 inwoners	23	21	22
20.000 tot 50.000 inwoners	47	46	47
50.000 tot 100.000 inwoners	17	18	18
100.000 inwoners of meer	13	15	13
Provincie			
Drenthe	3	4	4
Flevoland	1	3	2
Friesland	4	4	4
Gelderland	15	13	14
Groningen	3	4	3
Limburg	8	8	8
Noord-Holland	16	14	15
Noord-Brabant	14	13	13
Overijssel	7	7	7
Utrecht	8	8	8
Zeeland	2	3	3
Zuid-Holland	19	19	19

Bijlage 3 Kruistabellen wethouders

Wethouders: Aantal jaren actief

	Minder dan 1 jaar actief als wethouder	1 jaar of langer actief als wethouder	Totaal
Situatie 1¹⁸ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	23	22	23
Eén tot vier keer per maand	35	43	38
Eén tot twaalf keer per jaar	37	34	34
Minder dan één keer per jaar	4	1	3
Nooit	1	0	2
Situatie 2¹⁹ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	15	14	15
Eén tot vier keer per maand	24	23	24
Eén tot twaalf keer per jaar	49	50	49
Minder dan één keer per jaar	8	12	10
Nooit	4	1	2
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed			
Regionaal dagblad	27	22	24
Huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad	37	44	42
Regionale omroep	33	28	31
Lokale omroep	50	43	51
Websites en weblogs van particulieren	6	11	9
Maakt wel eens gebruik van sociale media			
Ja	81	77	78
Nee	19	23	22
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed²⁰			
Facebook	59	60	61
Twitter	87	89	84
Weblog	18	9	14
Andere sociale media	16	17	16
Hoe vaak plaatst u gemiddeld een bericht op sociale media²¹			
Meerdere keren per dag	11	11	11

Noot 18 Een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benadert u (al dan niet via de afdeling communicatie) voor een interview of een reactie. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 19 U benadert zelf (al dan niet via de afdeling communicatie) een journalist van onafhankelijke of regionale media om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 20 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Noot 21 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Eén keer per dag	19	9	15
Twee tot zes keer per week	33	38	35
Eén keer per week	16	15	15
Twee tot drie keer per maand	13	23	18
Eén keer per maand of minder	8	4	6
Ik gebruik sociale media om...²²			
... mensen te laten weten wat ik aan het doen ben.'	44	49	48
... mensen te informeren over het beleid van het gemeentebestuur.'	24	27	27
... aandacht te vestigen op een aspect dat te weinig in de media is geweest.'	21	25	24
... tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media.'	10	4	6
... meningen te peilen.'	5	1	3
... debat te stimuleren.'	13	4	8
... mijn standpunten naar buiten te brengen.'	19	19	19
... mensen te inspireren.'	21	25	23
... snel mensen te bereiken.'	18	20	18
... zelf het nieuwsmoment te bepalen.'	14	9	12
... een andere reden.'	2	9	6
Stellingen			
Gemeentelijke informatie- en nieuwsvoorziening			
Voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig.	9	8	8
Het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente.	26	21	23
Belang onafhankelijke lokale en regionale media			
In mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.	36	35	35
In mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.	55	63	59
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie.	74	69	72
Afname belang onafhankelijke en regionale media			
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening.	26	42	35
De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media.	35	38	37

Noot 22 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden.	13	22	17
Nieuwe gemeentelijke taken			
De gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.	38	25	30
Onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.	68	81	75
De gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.	80	83	82
Beleidsvelden in portefeuille			
Zorg	23	36	29
Welzijn	19	35	26
Decentralisaties	28	60	38
Jeugd	22	34	27
Onderwijs	21	30	24
Sport	30	28	27
Cultuur	31	25	26
Ruimtelijke ordening/ontwikkeling	21	30	24
Openbare ruimte	33	29	29
Duurzaamheid/milieu	22	27	23
Economie	19	28	23
Werk en inkomen	19	33	25
Financiën	26	31	27
Communicatie	13	11	11
Andere	55	38	43
Aantal inwoners			
Tot 20.000 inwoners	31	32	32
20.000 tot 50.000 inwoners	48	48	47
50.000 tot 100.000 inwoners	18	12	15
100.000 inwoners of meer	3	8	6
Provincie			
Drenthe	4	5	5
Flevoland	0	2	1
Friesland	3	8	6
Gelderland	16	14	14
Groningen	6	4	5
Limburg	10	15	13
Noord-Holland	9	8	8
Noord-Brabant	10	17	13
Overijssel	4	8	7

Utrecht	9	5	7
Zeeland	4	2	3
Zuid-Holland	25	12	18

Wethouders: Beleidsvelden in portefeuille

	Beleidsveld en zorg, welzijn, decentralis aties en/of jeugd (n=85)	Overige beleidsvelden (n=101)	Totaal
Situatie 1²³ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	15	29	23
Eén tot vier keer per maand	44	34	38
Eén tot twaalf keer per jaar	39	31	34
Minder dan één keer per jaar	2	3	3
Nooit	0	3	2
Situatie 2²⁴ Mate van voorkomen			
Eén of meerdere keren per week	18	12	15
Eén tot vier keer per maand	19	28	24
Eén tot twaalf keer per jaar	53	46	49
Minder dan één keer per jaar	9	10	10
Nooit	1	4	2
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed			
Regionaal dagblad	22	25	24
Huis-aan-huisblad/lokaal nieuwsblad	41	42	42
Regionale omroep	31	31	31
Lokale omroep	49	55	51
Websites en weblogs van particulieren	8	10	9
Maakt wel eens gebruik van sociale media			
Ja	80	77	78
Nee	20	23	22
Oordeel over weergave informatie en standpunten is goed²⁵			
Facebook	66	56	61
Twitter	90	87	84
Weblog	10	17	14
Andere sociale media	22	10	16
Hoe vaak plaatst u gemiddeld een bericht op sociale media²⁶			

Noot 23 Een journalist van onafhankelijke lokale of regionale media benadert u (al dan niet via de afdeling communicatie) voor een interview of een reactie. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 24 U benadert zelf (al dan niet via de afdeling communicatie) een journalist van onafhankelijke of regionale media om bepaalde informatie of standpunten naar buiten te brengen. Hoe vaak komt dit gemiddeld voor?

Noot 25 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Meerdere keren per dag	15	8	11
Eén keer per dag	12	18	15
Twee tot zes keer per week	35	34	35
Eén keer per week	13	17	15
Twee tot drie keer per maand	16	19	18
Eén keer per maand of minder	9	4	6
Ik gebruik sociale media om...²⁷			
... mensen te laten weten wat ik aan het doen ben.'	53	42	48
... mensen te informeren over het beleid van het gemeentebestuur.'	28	26	27
... aandacht te vestigen op een aspect dat te weinig in de media is geweest.'	24	24	24
... tegenwicht te bieden aan de onafhankelijke media.'	4	8	6
... meningen te peilen.'	6	1	3
... debat te stimuleren.'	7	8	8
... mijn standpunten naar buiten te brengen.'	13	23	19
... mensen te inspireren.'	27	19	23
... snel mensen te bereiken.'	16	19	18
... zelf het nieuwsmoment te bepalen.'	7	17	12
... een andere reden.'	9	3	6
Stellingen			
Gemeentelijke informatie- en nieuwsvoorziening			
Voor de informatie- en nieuwsvoorziening over het gemeentelijke beleid aan burgers heeft de gemeente de onafhankelijke lokale en regionale media niet nodig.	6	10	8
Het lukt het college van B&W in onvoldoende mate om het gemeentelijke beleid voor het voetlicht te brengen bij de inwoners van de gemeente.	21	24	23
Belang onafhankelijke lokale en regionale media			
In mijn gemeente is de berichtgeving over het gemeentelijke beleid door onafhankelijke lokale en regionale media voldoende.	32	38	35
In mijn gemeente wordt het gemeentebestuur kritisch gevolgd door onafhankelijke lokale en regionale media.	57	60	59
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor het goed functioneren van de lokale democratie.	74	68	72
Afname belang onafhankelijke en regionale media			
Onafhankelijke lokale en regionale media zijn de afgelopen vijf jaar steeds minder belangrijk geworden voor mijn informatie- en nieuwsvoorziening.	31	37	35
De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media.	33	39	37

Noot 26 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Noot 27 Alleen gevraagd als respondenten aangaven wel eens gebruik te maken van sociale media.

Door de toename van burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming zijn onafhankelijke lokale en regionale media steeds minder belangrijk geworden.	20	14	17
Nieuwe gemeentelijke taken			
De gemeente heeft een groot probleem om informatie over haar nieuwe taken (de decentralisaties in het sociale domein) aan burgers te communiceren.	29	30	30
Onafhankelijke lokale en regionale media hebben een belangrijke rol te spelen in de informatievoorziening over de nieuwe gemeentelijke taken.	80	68	75
De gemeente moet onafhankelijke lokale en regionale media proactief betrekken bij de communicatie over de nieuwe gemeentelijke taken.	86	75	82
Aantal jaren actief			
Minder dan 1 jaar	37	52	45
1 jaar of meer	63	48	55
Aantal inwoners			
Tot 20.000 inwoners	37	27	32
20.000 tot 50.000 inwoners	49	55	47
50.000 tot 100.000 inwoners	19	11	15
100.000 inwoners of meer	5	7	6
Provincie			
Drenthe	6	4	5
Flevoland	1	1	1
Friesland	2	10	6
Gelderland	15	15	14
Groningen	5	5	5
Limburg	13	12	13
Noord-Holland	10	7	8
Noord-Brabant	15	12	13
Overijssel	7	6	7
Utrecht	8	4	7
Zeeland	2	4	3
Zuid-Holland	16	20	18